

19. Obsah

Předmluva.....	i
1. CO JE MAKROEKONOMIE?	1
2. CO SE DĚJE NA MAKROEKONOMICKÉ ÚROVNI?	9
3. KLASICKÁ TEORIE	27
4. KEYNESIÁNSKÁ TEORIE	49
5. NABÍDKA PENĚŽ A POPTÁVKA PO PENĚŽÍCH.....	89
6. OTEVŘENÁ EKONOMIKA.....	112
7. MEZIČASOVÉ ROZPOČTOVÉ OMEZENÍ.....	139
8. OČEKÁVÁNÍ V EKONOMII	153
9. ZÁKLADNÍ MODELY AGREGÁTNÍ NABÍDKY - MODELY HOSPODÁŘSKÉHO CYKLU.....	161
10. TEORIE REÁLNÉHO HOSPODÁŘSKÉHO CYKLU.....	167
11. NOVÁ KEYNESIÁNSKÁ TEORIE	187
12. MODEL DAD-DAS	197
13. INFLACE.....	209
14. NEZAMĚSTNANOST	217
15. SPOTŘEBA	229
16. INVESTICE.....	235
17. HOSPODÁŘSKÝ RŮST	245
18. HOSPODÁŘSKÁ POLITIKA	257
19. OBSAH	267

Předmluva.....	i
1. CO JE MAKROEKONOMIE?	1
1.1 VYMEZENÍ MAKROEKONOMIE.....	1
1.1.1 Vztah k mikroekonomii.....	1
1.1.2 Vztah k hospodářské politice a politice.....	1
1.1.3 Užitečnost makroekonomie.....	1
1.2 EKONOMICKÉ TEORIE A MODELÝ.....	1
1.3 METODY.....	2
1.4 HOSPODÁŘSKÝ CYKLUS, CENOVÁ HLADINA A PŘIROZENÝ GDP, DLOUHÉ A KRÁTKÉ OBDOBÍ, PŘEDPOKLAD O CENÁCH.....	4
1.5 STABILIZAČNÍ POLITIKA A OTEVÍRÁNÍ EKONOMIKY.....	4
1.6 SHRNUÍ, KLÍČOVÉ POJMY, OTÁZKY A ODPOVĚDI.....	5
1.6.1 Shnutí.....	5
1.6.2 Klíčové pojmy.....	5
1.6.3 Otázky a odpovědi.....	5
2. CO SE DĚJE NA MAKROEKONOMICKÉ ÚROVNI?	9
2.1 MĚŘENÍ EKONOMICKÉ AKTIVITY, CENOVÝCH ZMĚN A NEZAMĚSTNANOSTI.....	9
2.1.1 Měření ekonomické aktivity.....	9
2.1.2 Cenové změny.....	10
2.1.3 Měření nezaměstnanosti.....	12
2.2 EMPIRICKÉ VZTAHY MEZI VELIČINAMI.....	12
2.2.1 Okunův zákon.....	12
2.2.2 Phillipsova křivka.....	13
2.2.3 Systémy indikátorů.....	13
2.3 SYSTÉM NÁRODNÍCH ÚČTŮ.....	13
2.3.1 SNÚ pro dvousektorovou ekonomiku.....	13
2.3.2 Veřejný sektor v SNÚ.....	15
2.3.3 Zahraničí v SNÚ.....	16
2.4 TOK FONDŮ.....	18
2.5 INPUT - OUTPUT ANALÝZA.....	18
2.6 POROVNÁVÁNÍ REÁLNÝCH EKONOMIK.....	20
2.7 SHRNUÍ, KLÍČOVÉ POJMY, OTÁZKY A ODPOVĚDI.....	21
2.7.1 Shnutí.....	21
2.7.2 Klíčové pojmy.....	22
2.7.3 Otázky a odpovědi.....	23
3. KLASICKÁ TEORIE	27
3.1 OBECNÝ KLASICKÝ MODEL.....	27
3.1.1 Klasický model pro dvousektorovou ekonomiku.....	27
3.1.2 Veřejný sektor v klasickém modelu.....	34
3.1.3 Zahraničí v klasickém modelu.....	35
3.1.4 Shnutí obecného klasického modelu.....	35
3.2 TEORIE VŠEOBECNÉ ROVNOVÁHY.....	36
3.2.1 Walrasův zákon trhů.....	36
3.2.2 Walrasův model pro mikroúroveň.....	37
3.2.3 Tržní efektivnost.....	39
3.3 SHRNUÍ, KLÍČOVÉ POJMY, OTÁZKY A ODPOVĚDI.....	45
3.3.1 Shnutí.....	45
3.3.2 Klíčové pojmy.....	46
3.3.3 Otázky a odpovědi.....	47

4. KEYNESIÁNSKÁ TEORIE	49
4.1 EFEKTIVNÍ POPTÁVKA, SPOTŘEBA A INVESTICE	49
4.1.1 Efektivní poptávka	49
4.1.2 Teorie spotřeby	50
4.1.3 Teorie investic	51
4.2 MODEL DÚCHOD - VÝDAJE	52
4.2.1 Dvousektorová ekonomika	52
4.2.2 Třísektorová ekonomika	54
4.2.3 Čtyřsektorová ekonomika	57
4.3 TEORIE PREFERENCE LIKVIDITY	57
4.4 MODEL IS-LM	60
4.4.1 Křivka LM	60
4.4.2 Křivka IS	62
4.4.3 Shrnutí modelu IS-LM	64
4.4.4 Fiskální a monetární politika v modelu IS-LM	65
4.5 MODEL AD-AS	68
4.5.1 Křivka AD	68
4.5.2 Křivka AS	72
4.5.3 Celkový keynesiánský model	76
4.5.4 Past investic a past likvidity	79
4.6 HLAVNÍ PROUD MAKROEKONOMICKÉHO MYŠLENÍ	82
4.7 SHRUTÍ, KLÍČOVÉ POJMY, OTÁZKY A ODPOVĚDI	82
4.7.1 Shrnutí	82
4.7.2 Klíčové pojmy	84
4.7.3 Otázky a odpovědi	84
5. NABÍDKA PENĚŽ A POPTÁVKA PO PENĚŽÍCH	89
5.1 NABÍDKA PENĚŽ	89
5.1.1 Proces nabídky peněz	89
5.1.2 Monetární politika	95
5.2 POPTÁVKA PO PENĚŽÍCH	97
5.2.1 Teorie výběru portfolia	97
5.2.2 Baumolův-Tobinův model	100
5.2.3 Poptávka po penězích a důchodová rychlost obratu peněz	102
5.3 SHRUTÍ, KLÍČOVÉ POJMY, OTÁZKY A ODPOVĚDI	104
5.3.1 Shrnutí	104
5.3.2 Klíčové pojmy	105
5.3.3 Otázky a odpovědi	105
6. OTEVŘENÁ EKONOMIKA	112
6.1 MĚNOVÝ KURZ A PLATEBNÍ BILANCE	113
6.1.1 Reálný měnový kurz	113
6.1.2 Platební bilance	117
6.1.3 Devizový trh a určení měnového kurzu	120
6.1.4 Teorie výběru portfolia a určení měnového kurzu	123
6.2 MODEL IS-LM-BP	124
6.2.1 Rovnováha v modelu IS-LM-BP	124
6.2.2 IS-LM-BP při pevném měnovém kurzu	124
6.2.3 IS-LM-BP při pružném měnovém kurzu	125
6.3 MODEL AD-AS PRO OTEVŘENOU EKONOMIKU	127
6.3.1 AD-AS při pevném měnovém kurzu	127
6.3.2 AD-AS při pružném měnovém kurzu	129
6.4 SHRUTÍ, KLÍČOVÉ POJMY, OTÁZKY A ODPOVĚDI	131
6.4.1 Shrnutí	131
6.4.2 Klíčové pojmy	132
6.4.3 Otázky a odpovědi	132

7. MEZÍČASOVÉ ROZPOČTOVÉ OMEZENÍ.....	139
7.1 ROZPOČTOVÉ OMEZENÍ DOMÁCNOSTÍ.....	139
7.2 ROZPOČTOVÉ OMEZENÍ SOUKROMÉHO SEKTORU.....	140
7.2.1 Rozhodování firem o investicích.....	140
7.2.2 Konsolidované rozpočtové omezení soukromého sektoru.....	141
7.3 ROZPOČTOVÉ OMEZENÍ VEŘEJNÉHO SEKTORU A VEŘEJNÝ DLUH.....	141
7.3.1 Rozpočtové omezení veřejného sektoru.....	141
7.3.2 Veřejný dluh.....	142
7.3.3 Konsolidované rozpočtové omezení soukromého a veřejného sektoru.....	143
7.3.4 Barrova-Ricardova ekvivalence.....	144
7.4 ROZPOČTOVÉ OMEZENÍ ZEMĚ A ČISTÁ MEZINÁRODNÍ INVESTIČNÍ POZICE.....	145
7.4.1 Rozpočtové omezení země.....	145
7.4.2 NIIP a vnější dluh.....	146
7.5 SHRNUÍ, KLÍČOVÉ POJMY, OTÁZKY A ODPOVĚDI.....	148
7.5.1 Shrnutí.....	148
7.5.2 Klíčové pojmy.....	149
7.5.3 Otázky a odpovědi.....	149
8. OČEKÁVÁNÍ V EKONOMII.....	153
8.1 ADAPTIVNÍ OČEKÁVÁNÍ.....	153
8.2 RACIONÁLNÍ OČEKÁVÁNÍ.....	154
8.3 TEORIE EFEKTIVNÍCH TRHŮ.....	156
8.4 SHRNUÍ, KLÍČOVÉ POJMY, OTÁZKY A ODPOVĚDI.....	158
8.4.1 Shrnutí.....	158
8.4.2 Klíčové pojmy.....	158
8.4.3 Otázky a odpovědi.....	159
9. ZÁKLADNÍ MODELY AGREGÁTNÍ NABÍDKY - MODELY HOSPODÁŘSKÉHO CYKLU.....	161
9.1 MODEL S NEDOKONALOU INFORMACÍ M. FRIEDMANA.....	161
9.2 MODEL S NEDOKONALOU INFORMACÍ A RACIONÁLNÍM OČEKÁVÁNÍM R. LUCASE.....	163
9.3 MODEL S NEPRUŽNÝMI CENAMI.....	164
9.4 SHRNUÍ, KLÍČOVÉ POJMY, OTÁZKY A ODPOVĚDI.....	165
9.4.1 Shrnutí.....	165
9.4.2 Klíčové pojmy.....	166
9.4.3 Otázky a odpovědi.....	166
10. TEORIE REÁLNÉHO HOSPODÁŘSKÉHO CYKLU.....	167
10.1 MODEL VYČIŠŤUJÍCÍCH SE TRHŮ.....	167
10.1.1 Ekonomika Robinsona Crusoe.....	167
10.1.2 Chování domácností při existenci trhu zboží a služeb a trhu zapůjčitelných fondů.....	170
10.1.3 Základní model vyčišťujících se trhů.....	172
10.2 VYUŽITÍ TEORIE REÁLNÉHO HOSPODÁŘSKÉHO CYKLU V MODELU AD-AS.....	180
10.3 HODNOCENÍ TEORIE REÁLNÉHO HOSPODÁŘSKÉHO CYKLU.....	182
10.4 SHRNUÍ, KLÍČOVÉ POJMY, OTÁZKY A ODPOVĚDI.....	183
10.4.1 Shrnutí.....	183
10.4.2 Klíčové pojmy.....	184
10.4.3 Otázky a odpovědi.....	184

11. NOVÁ KEYNESIÁNSKÁ TEORIE	187
11.1 NOMINÁLNÍ RIGIDITY	187
11.1.1 <i>Snížení produkce kvůli nákladům na menu</i>	187
11.1.2 <i>Snížení produkce z důvodu fixních mezních nákladů</i>	189
11.2 REÁLNÉ RIGIDITY	190
11.2.1 <i>Teorie efektivních mezd</i>	190
11.2.2 <i>Neúspěch koordinace a neexistence piné indexace</i>	191
11.3 HOSPODÁŘSKÝ CYKLUS V NOVÉM KEYNESIÁNSKÉM MODELU	192
11.4 HODNOCENÍ NOVÉHO KEYNESIÁNSKÉHO MODELU	193
11.5 SHRNUTÍ, KLÍČOVÉ POJMY, OTÁZKY A ODPOVĚDI	193
11.5.1 <i>Shrnutí</i>	193
11.5.2 <i>Klíčové pojmy</i>	194
11.5.3 <i>Otázky a odpovědi</i>	194
12. MODEL DAD-DAS	197
12.1 KŘIVKA DYNAMICKÉ AGREGÁTNÍ NABÍDKY (DAS)	197
12.2 KŘIVKA DYNAMICKÉ AGREGÁTNÍ POPTÁVKY (DAD)	198
12.3 POPTÁVKOVÉ ŠOKY V MODELU DAD-DAS	201
12.3.1 <i>Krátkodobá a dlouhodobá křivka DAS</i>	201
12.3.2 <i>Monetární expanze</i>	202
12.3.3 <i>Fiskální expanze</i>	204
12.4 NABÍDKOVÉ ŠOKY V MODELU DAD-DAS	204
12.5 SHRNUTÍ, KLÍČOVÉ POJMY, OTÁZKY A ODPOVĚDI	206
12.5.1 <i>Shrnutí</i>	206
12.5.2 <i>Klíčové pojmy</i>	207
12.5.3 <i>Otázky a odpovědi</i>	208
13. INFLACE	209
13.1 INFLACE A MÍRA RŮSTU PENĚZ	209
13.2 ÚROKOVÉ MÍRY A REÁLNÉ PENĚŽNÍ ZŮSTATKY	210
13.3 HYPERFINLACE	213
13.4 NÁKLADY INFLACE	213
13.5 RECESE JAKO LÉČBA INFLACE	214
13.6 SHRNUTÍ, KLÍČOVÉ POJMY, OTÁZKY A ODPOVĚDI	215
13.6.1 <i>Shrnutí</i>	215
13.6.2 <i>Klíčové pojmy</i>	216
13.6.3 <i>Otázky a odpovědi</i>	216
14. NEZAMĚSTNANOST	217
14.1 DEFINICE A MĚŘENÍ NEZAMĚSTNANOSTI	217
14.2 STATICKÁ INTERPRETACE NEZAMĚSTNANOSTI	217
14.3 DYNAMICKÝ PŘÍSTUP K NEZAMĚSTNANOSTI	221
14.4 NÁKLADY NEZAMĚSTNANOSTI	223
14.5 STRUKTURALISTICKÁ HYPOTÉZA A HYPOTÉZA HYSTEREZE	224
14.6 SHRNUTÍ, KLÍČOVÉ POJMY, OTÁZKY A ODPOVĚDI	226
14.6.1 <i>Shrnutí</i>	226
14.6.2 <i>Klíčové pojmy</i>	227
14.6.3 <i>Otázky a odpovědi</i>	227

15. SPOTŘEBA	229
15.1 KEYNESIÁNSKÁ SPOTŘEBNÍ FUNKCE A JEJÍ EMPIRICKÉ OVĚŘOVÁNÍ	229
15.1.1 Likviditní omezení při mezikasovém spotřebitelském výběru	230
15.1.2 Socio-psychologická hypotéza spotřeby	231
15.1.3 Hypotéza životního cyklu	232
15.1.4 Hypotéza permanentního důchodu	234
15.2 SHRNUTÍ, KLÍČOVÉ POJMY, OTÁZKY A ODPOVĚDI	235
15.2.1 Shrnutí	235
15.2.2 Klíčové pojmy	235
15.2.3 Otázky a odpovědi	235
16. INVESTICE	235
16.1 INVESTICE DO FIXNÍHO KAPITÁLU	235
16.1.1 Cobbova-Douglasova produkční funkce	235
16.1.2 Nájemný náklad kapitálu	235
16.1.3 Investiční funkce	236
16.1.4 Tobinova q -teorie investic	239
16.1.5 Likviditní omezení firem	239
16.2 INVESTICE DO BYTOVÉ VÝSTAVBY	240
16.3 INVESTICE DO ZÁSOB	241
16.4 SHRNUTÍ, KLÍČOVÉ POJMY, OTÁZKY A ODPOVĚDI	243
16.4.1 Shrnutí	243
16.4.2 Klíčové pojmy	244
16.4.3 Otázky a odpovědi	244
17. HOSPODÁŘSKÝ RŮST	245
17.1 SOLOWŮV MODEL RŮSTU	245
17.1.1 Akumulace kapitálu	245
17.1.2 Stálý stav a přibližování k němu	247
17.1.3 Zlaté pravidlo	248
17.1.4 Populační růst	250
17.1.5 Technologický pokrok	251
17.2 ÚSPORY, RŮST A HOSPODÁŘSKÁ POLITIKA	252
17.3 ÚČETNICTVÍ HOSPODÁŘSKÉHO RŮSTU	254
17.4 SHRNUTÍ, KLÍČOVÉ POJMY, OTÁZKY A ODPOVĚDI	255
17.4.1 Shrnutí	255
17.4.2 Klíčové pojmy	256
17.4.3 Otázky a odpovědi	256
18. HOSPODÁŘSKÁ POLITIKA	257
18.1 STABILIZAČNÍ POLITIKA	257
18.1.1 Aktivní či pasivní?	257
18.1.2 Pravidla či diskreční zásahy?	259
18.2 POLITIKY NABÍDKOVÉ STRANY	260
18.2.1 Zlepšování efektivity trhů	260
18.2.2 Minimalizace negativních efektů zdaňování	263
18.2.3 Minimalizace negativních efektů přímé vládní intervence na trhu	264
18.3 SHRNUTÍ, KLÍČOVÉ POJMY, OTÁZKY A ODPOVĚDI	265
18.3.1 Shrnutí	265
18.3.2 Klíčové pojmy	265
18.3.3 Otázky a odpovědi	266
19. OBSAH	267